

(١١٠٤ - [٢٠] (ضعيف) (٣٤٤/١))

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ عَنِ الصَّلَاةِ الْأُولَى حَتَّى يُؤَخِّرَهُمُ اللَّهُ فِي النَّارِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1104. (20) [1/344-బలహీనం]

'ఆయి'హ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒక జాతి ఎల్లప్పుడూ అలసత్వంవల్ల మొదటి పంక్తికి దూరంగా ఉంటుంది. చివరికి అల్లాహ్ (త) వారిని నరకంలో చాలా కాలం వరకు పడవేస్తాడు." ²³⁸ (అబూ దావూద్)

(١١٠٥ - [٢١] (صحيح) (٣٤٥/١))

وَعَنْ وَابِصَةَ بِنْتِ مَعْبِدٍ قَالَتْ: رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا يُصَلِّي خَلْفَ الصَّفِّ وَحَدَهُ فَأَمَرَهُ أَنْ يُعِيدَ الصَّلَاةَ. رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ. وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ.

1105. (21) [1/345-దృఢం]

వాబి'సహ్ బిన్ మ'అబద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తి ఒంటరిగా పంక్తి వెనుక నమా'జు చదువు తుండగా చూశారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని నమా'జును మళ్ళీ చదవమని ఆదేశించారు. ²³⁹ (అ'హ్మద్, తిర్మిజి/ ప్రామాణికం, దృఢం, అబూ దావూద్)

=====

238) వివరణ-1104: అంటే నమా'జులో అలసత్వం చూపటం వల్ల కపటాచారుల్లా ఆలస్యంగా రావటం వల్ల వారికి నరకంలో వెళ్ళవలసి వస్తుంది. అందువల్ల సాధ్యమైనంత వరకు త్వరగా రావటానికి ప్రయత్నించాలి. అనుకోకుండా ఆలస్యం అయితే అల్లాహ్ క్షమిస్తాడు.

239) వివరణ-1105: పంక్తి వెనుక ఒంటరిగా నిలబడ కూడదు. పంక్తిలో చోటు దొరికితే సరే. లేకుంటే పంక్తిలో నుండి ఒకరిని తన ప్రక్కన నిలబెట్టాలి. ఇద్దరు వ్యక్తులు ఉంటే పంక్తి అయి పోతుంది. ఒకవేళ పంక్తి వెనుక ఒంటరిగా నిలబడితే, నమా'జు అవదు. పంక్తి వెనుక ఒక స్త్రీ ఒంటరిగా నిల్చుంటే, ఆమె నమా'జు అవుతుంది. పంక్తి నుండి ఒక వ్యక్తి తగ్గటం వల్ల ఏర్పడిన ఖాళీ స్థలాన్ని పూర్తిచేసుకోవాలి.

٢٥- بَابُ الْمَوْقِفِ

25. ఇమాము, ముఖ్తదీలు నిలబడే స్థలం
الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(١١٠٦ - [١] (متفق عليه) (٣٤٦/١))

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: بَثُّ فِي بَيْتٍ خَالَتِي مُهُمُّوَةٌ فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي. فَقَعْتُ عَنْ بَسَارِهِ فَأَخَذَ بِيَدِي مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِهِ فَعَدَلَنِي كَذَلِكَ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِهِ إِلَى الشَّقِّ الْأَيْمَنِ.

1106. (1) [1/346-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ఒకరోజు రాత్రి పిన్ని మైమూనహ్ ఇంట్లో ఉన్నాను. ప్రవక్త (స) తహజ్జుద్ నమా'జు కోసం నిలబడ్డారు. నమా'జు చదవ సాగారు. నేను కూడా నమా'జు చదవడానికి నిలబడ్డాను. ప్రవక్త (స)కు ఎడమ వైపు నిలబడ్డాను. ప్రవక్త (స) తన వెనుకవైపు నుండి చేయి పట్టు కొని, తన వెనుక నుండి తన కుడివైపు నిలబెట్టారు. ²⁴⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(١١٠٧ - [٢] (صحيح) (٣٤٦/١))

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِيُصَلِّيَ فَجِئْتُ حَتَّى قَعْتُ عَنْ بَسَارِهِ فَأَخَذَ بِيَدِي فَأَدَارَنِي حَتَّى أَقَامَنِي عَنْ يَمِينِهِ. ثُمَّ جَاءَ جَبَّارُ بْنُ صَخْرٍ. فَقَامَ عَنْ بَسَارِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخَذَ بِيَدَيْنَا جَمِيعًا فَتَفَعَّلَنَا حَتَّى أَقَامَنَا خَلْفَهُ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1107. (2) [1/346-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నమా'జు చదవడానికి నిలబడ్డారు. నేనూ వచ్చి ప్రవక్త (స) ఎడమవైపు నిలబడ్డాను. ప్రవక్త (స) నా చేయిపట్టుకొని తిప్పి తన కుడిచేతివైపు నిలబెట్టారు. ఆ వెంటనే జబ్బార్ బిన్ 'స'ఖర్ అనే అనుచరుడు వచ్చి ప్రవక్త (స) ఎడమవైపు

240) వివరణ-1106: 1. అదనపు నమా'జు అంటే తహజ్జుద్ మొదలైనవి సామూహికంగా చదవవచ్చును. 2. ఇద్దరు వ్యక్తులు ఉంటే, ఒకరు ఇమాముగా మరొకరు ముఖ్తదీగా. ముఖ్తదీ, ఇమాముకు కుడివైపు నిలబడాలి. ఒకవేళ ముఖ్తదీ తెలియక ఇమాముకు ఎడమ వైపున నిలబడితే, ఇమాము అతన్ని చేయి పట్టుకొని కుడివైపు నిలబెట్టాలి. 3. నమా'జును సరిచేయడానికి ఇమాము ఏదైనా చేస్తే చేయవచ్చును.

నిలబడ్డాడు. ప్రవక్త (స) మా ఇద్దరినీ చేయిపట్టుకొని వెనుకకు నెట్టారు. (ముస్లిమ్)

(٣٤٦/١) (صحيح) [٣] - ١١٠٨
وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: صَلَّيْتُ أَنَا وَبَيْنَمَا خَلْفَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُمُّ سَلِيمٍ خَلْفَنَا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1108. (3) [1/346-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: నేనూ మరియు ఒక అనాథుడు కలసి మా ఇంట్లో ప్రవక్త (స) వెనుక నమా'జు చదివాము. ఉమ్మె సుల్తామ్ మా వెనుక నిలబడింది.²⁴¹ (ముస్లిమ్)

(٣٤٦/١) (صحيح) [٤] - ١١٠٩
وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى بِهِ وَبِأُمِّهِ أَوْ خَالَتِهِ قَالَ: فَأَقَامَنِي عَنْ يَمِينِهِ وَأَقَامَ الْمَرْأَةُ خَلْفَنَا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1109. (4) [1/346-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నన్ను, నా తల్లిగారికి, పిన్ని గారికి నమా'జు చదివించారు. నన్ను తన కుడి వైపు నిల బెట్టారు. మా అమ్మగారిని, మా పిన్నిగారిని వెనుక నిల బెట్టారు. (ముస్లిమ్)

(٣٤٦/١) (صحيح) [٥] - ١١١٠
وَعَنْ أَبِي بَكْرَةَ أَنَّهُ انْتَهَى إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ رَاكِعٌ فَرَكَعَ قَبْلَ أَنْ يَصِلَ إِلَى الصَّفِّ ثُمَّ مَشَى إِلَى الصَّفِّ. فَذَكَرَ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "زَادَكَ اللَّهُ جِرْصًا وَلَا تَعُدَّ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

1110. (5) [1/346-దృఢం]

అబూ బక్ర (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళి సరికి రుకూ'లోకి వెళ్ళిపోయారు. పంక్తి వద్దకు వెళ్ళక ముందే రుకూ'లోకి వెళ్ళాను. రుకూ'లోనే పంక్తివద్దకు చేరు కున్నాను. నమా'జు తర్వాత ప్రవక్త (స) వద్ద దీన్ని గురించి ప్రస్తావించాను. దానికి ప్రవక్త (స),

241) వివరణ-1108: ఒకవేళ ముగ్గురు ఉంటే, ఇమాము ముందు ఉండాలి. ముఖ్తదీలు ఇద్దరూ వెనుక ఉండాలి. స్త్రీలు అందరికంటే వెనుక ఉండాలి. ఒంటరిగా ఉన్నారే. ఉమ్మె సుల్తామ్ అనస్ (ర) తల్లిగారు. ఈమె తన కొడుకుతో కలసి నిలబడలేదు. ఒంటరిగా నిలబడ్డారు. స్త్రీలు పురుషులతో కలసి నిలబడరాదు. పంక్తిలో కొడుకు, నోదరుడు ఉన్నారే.

'అల్లాహ్(త) నీ కోరికను ఇంకా అధికం చేయుగాక, ఇక ముందు అలాచేయకు,' అని అన్నారు.²⁴² (బు'ఖారీ)

رَوَاهُ مُسْلِمٌ

(٣٤٧/١) (ضعيف) [٦] - ١١١١

عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ قَالَ: أَمَرَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كُنَّا ثَلَاثَةً أَنْ يَتَقَدَّمَ أَحَدُنَا. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

1111. (6) [1/347-బలహీనం]

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "ఒకవేళ మేము ముగ్గురం ఉంటే, మాలో ఒకరు ముందు ఉండి అంటే ఇమాముగా మరియు ఇద్దరు ముఖ్తదీలుగా నమా'జు చదవాలని" ఆదేశించారు. (తిర్మిజి)

(٣٤٧/١) (ضعيف) [٧] - ١١١٢

وَعَنْ عَمَارَ بْنِ يَاسِرٍ: أَنَّهُ أَمَّ النَّاسَ بِالْمَدَائِنِ وَقَامَ عَلَى نُكَّانٍ يُصَلِّي وَالنَّاسُ أَسْفَلَ مِنْهُ فَتَقَدَّمَ حُدَيْفَةُ فَأَخَذَ عَلَى يَدَيْهِ فَاتَّبَعَهُ عَمَارٌ حَتَّى أَنْزَلَهُ حُدَيْفَةُ. فَلَمَّا فَرَغَ عَمَارٌ مِنْ صَلَاتِهِ قَالَ لَهُ حُدَيْفَةُ: أَلَمْ تَسْمَعْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولَ: "إِذَا أَمَّ الرَّجُلُ الْقَوْمَ فَلَا يَقُمْ فِي مَقَامٍ أَرْفَعَ مِنْ مَقَامِهِمْ أَوْ نَحْوَ ذَلِكَ؟" فَقَالَ عَمَارٌ: لَئِكَ اتَّبَعْتُكَ حِينَ أَخَذْتَ عَلَى يَدَيَّ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

1112. (7) [1/347-బలహీనం]

'అమ్మార్ (ర) కథనం: నేను మదాయన్లో ప్రజలకు నమా'జు చదివించాను. దుకాణంపై నిలబడి నమా'జు ప్రారంభించాను. అంటే ఎత్తైన ప్రదేశంపై నిలబడి నమా'జు చదివించ సాగాను. ముఖ్తదీలు వెనుక క్రింద నిలబడసాగారు. అప్పుడు 'హుజైఫా (ర) ముందుకు వెళ్ళి నా (అమ్మార్) చేయిపట్టుకొని క్రిందికి దిందారు. అనంతరం నేను క్రిందికి దిగివచ్చాను. క్రిందికి దిగి నమా'జు చదివించాను. నమా'జు ముగిసిన పిదప 'హుజైఫా (ర) నాతో, ప్రవక్త (స), "మీలో ఎవరైనా నమా'జు చదివిస్తే, ముఖ్తదీలకంటే ఎత్తైన ప్రదేశంలో

242) వివరణ-1110: అంటే అబూ బక్ర పంక్తికి దూరంగా రుకూ'చేసి, రుకూ'లోనే నడచి వచ్చి పంక్తిలో చేరారు. ప్రవక్త (స)ను ప్రస్తావించగా, ప్రవక్త (స) అల్లాహ్(త) నీ శ్రద్ధా శక్తులను అధికం చేయుగాక, కాని ఇకముందు అలా చేయకు, ముందు పంక్తిలో చేరిన తర్వాత, ఇమాము ఏ స్థితిలో ఉంటే ఆ స్థితిలోనే ప్రారంభించు. మిగిలించి ఇమాము సలాము పలికిన తర్వాత పూర్తిచేసుకోవాలి.

నిలబడకూడదని" పలకటం నీవు వినలేదా, అని అన్నారు. అప్పుడు 'అమ్మూర్ 'హుజ్జే'ఫాతో అందువల్లే నేను మిమ్మల్ని అనుసరించాను. మీరు చేయి పట్టుకొని దించితే దిగిపోయాను. ఎటువంటి అభ్యంతరాన్ని ప్రదర్శించలేదు,' అని అన్నారు.²⁴³ (అబూ దావూద్)

١١١٣ - [٨] (متفق عليه) (٣٤٧/١)

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ أَنَّهُ سُئِلَ: مِنْ أَيِّ شَيْءٍ الْمُنْبَرُ؟ فَقَالَ: هُوَ مِنْ أَثْلِ الْغَابَةِ عَمِلَهُ فَلَانٌ مَوْلَى فُلَانَةٍ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَامَ عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَبِينَ عَمِلَ وَوَضَعَ فَاسْتَقْبَلَ الْفَيْلَةَ وَكَبَّرَ وَقَامَ النَّاسُ خَلْفَهُ فَقَرَأَ وَرَكَعَ وَرَكَعَ النَّاسُ خَلْفَهُ ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ ثُمَّ رَجَعَ الْقَهْقَرَى فَسَجَدَ عَلَى الْأَرْضِ ثُمَّ عَادَ إِلَى الْمُنْبَرِ ثُمَّ قَرَأَ ثُمَّ رَكَعَ ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ ثُمَّ رَجَعَ الْقَهْقَرَى حَتَّى سَجَدَ بِالْأَرْضِ. هَذَا لَفْظُ الْبُخَارِيِّ. وَفِي الْمُتَّفَقِ عَلَيْهِ نَحْوُهُ. وَقَالَ فِي آخِرِهِ: فَلَمَّا قَرَعَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَقَالَ: "إِنَّهَا النَّاسُ إِنَّمَا صَنَعَتْ هَذَا لِنَاتُمُوا بِئِي وَلِتَعْلَمُوا صَلَاتِي".

1113. (8) [1/347-ఏకీభవితం]

సహల్ బిన్ సఅద్ అస్సా'ఇదీ (ర) కథనం: అతన్ని ప్రవక్త (స) మెంబర్ ఏ కర్రతో చేయబడిందని ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానికి అతను ఆ మెంబరు అడవి కట్టతో చేయ బడిందని, దాన్ని ఫలానా వ్యక్తి తయారు చేసారని, ఆ వ్యక్తి ప్రవక్త (స) కోసం మెంబరు తయారు చేసి, మస్జిద్‌లోకి తీసుకు వచ్చిన తర్వాత, ప్రవక్త (స) దానిపై నిలబడ్డారు. ఖిల్లా వైపు నిలబడి తక్‌బీర్ తస్తీ'ను పలికారు. ప్రజలు ప్రవక్త (స) వెనుక నిలబడ్డారు. ప్రవక్త (స) మెంబరు పైనే ఖిరాత్, రుకూ' చేశారు. ప్రజలు కూడా రుకూ చేశారు. తరువాత ప్రవక్త

(స) రుకూ' నుండి తలఎత్తారు. ఆ తరువాత వెనుకడుగులు వేస్తూ క్రిందదిగారు, నేలపై సజ్జాచేశారు. మళ్ళీ మెంబరుపైకి తిరిగి ఎక్కారు. మళ్ళీ ఖిరాఅత్, రుకూ' చేశారు. రుకూ' నుండి తలెత్తి, వెనుకడుగులు వేసి క్రిందిదిగి సజ్జాచేశారు. నమాజు ముగిసిన తర్వాత, ప్రవక్త (స) ప్రజలవైపు తిరిగి, ప్రజలారా! నేనిలా మీరు నన్ను అనుసరించాలని, నమా'జు నేర్చుకోవాలని చెబాను,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١١١٤ - [٩] (صحيح) (٣٤٨/١)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حَجْرَتِهِ وَالنَّاسُ يَأْتُمُونَ بِهِ مِنْ وَرَاءِ الْحَجَرَةِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1114. (9) [1/348-దృఢం]

'అయి'షా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తన గదిలో నమా'జు చదివారు. ప్రజలు గదికి బయటఉండి, ప్రవక్త (స)ను అనుసరిస్తూ నమా'జు చదివారు. రమ'దాన్‌లో తరావీహ సందర్భంగా చేసినట్టు. (అబూ దావూద్)

الْفَصْلُ الثَّالِثُ
مُూَادِو وِوِوِوِوِوِ

١١١٥ - [١٠] (ضعيف) (٣٤٨/١)

عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْعَرِيِّ قَالَ: أَلَا أَحَدُكُمْ بِصَلَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ قَالَ: أَقَامَ الصَّلَاةَ وَصَفَّ الرِّجَالَ وَصَفَّ خَلْفَهُمُ الْعُلَمَاءُ ثُمَّ صَلَّى بِهِمْ فَكَرَّرَ صَلَاتَهُ ثُمَّ قَالَ: "هَكَذَا صَلَاةُ". قَالَ عَبْدُ الْعَلِيِّ: لَا أَحْسِبُهُ إِلَّا قَالَ: "أَمْتِي". رَوَاهُ دَاوُدَ.

1115. (10) [1/348-బలహీనం]

అబూ మాలిక్ అష్'అరీ (ర) కథనం: అతను ప్రజలతో, 'నేను మీకు ప్రవక్త (స) నమా'జు విధానాన్ని తెలపనా' అని పలికి, అనంతరం, "ప్రవక్త (స) నమా'జుకు సిద్ధమయ్యారు, తన వెనుక పురుషులను పంక్తిలో నిలబెట్టారు. వారి వెనుక యువకులపంక్తి నిలబెట్టారు. పంక్తులను సరిచేసిన తర్వాత నమా'జు చదివించారు. ఈ విధంగా ప్రవక్త (స) నమా'జు గురించి ప్రస్తావించారు. ఆ తర్వాత ప్రవక్త (స), "అనుచర సమాజ నమా'జు ఈ విధంగా ఉంటుంది," అని అన్నారని, అన్నారు. (అబూదావూద్)

243) వివరణ-1112: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఇమాము మరియు ముఖ్తదీలు సరిసమానమైన ప్రదేశంపై నిలబడాలి. ఇమాము ఎత్తైన ప్రదేశంపై, ముఖ్తదీలు అంతకంటే క్రింద ఉన్న ప్రదేశంపై నిలబడరాదు. ఎందుకంటే ఇలా చేస్తే గ్రంథ ప్రజలను అనుక రించినట్టు అవుతుంది. అయితే బోధనా ఉద్దేశ్యంతో ఎత్తుగా ఉన్నచోట చేస్తే అభ్యంతరం లేదు. ఎందు కంటే ఒకసారి ప్రవక్త (స) మెంబరుపై నిలబడి నమాజు చేసి చూపించారు. అంటే ఖియామ్, రుకూ మెంబర్‌పై చేసి, సజ్జా చేయడానికి క్రిందకు దిగారు.

(۱۱۱ - [۱۱]) (صحیح) (۳۴۸/۱)

وَعَنْ قَيْسِ بْنِ عَبْدِ قَالَ: بَيْنَا أَنَا فِي الْمَسْجِدِ فِي الصَّفِّ الْمَقْدَمِ فَجَبَّني رَجُلٌ مِنْ خَلْفِي جَبْدَةً فَنَحَانِي وَقَامَ مَقَامِي فَوَاللَّهِ مَا عَقَلْتُ صَلَاتِي . فَلَمَّا انْصَرَفَ إِذَا هُوَ أَبِي بُنْ كَعْبٍ فَقَالَ: يَا فَتَى لَا يَسْأَلُكَ اللَّهُ إِنَّ هَذَا عَهْدٌ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْنَا أَنْ نَلْبِيَهُ ثُمَّ اسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَقَالَ: هَلْكَ أَهْلُ الْعَقْدِ وَرَبَّ الْكُعْبَةِ تَلَاثًا ثُمَّ قَالَ: وَاللَّهِ مَا عَلَيْهِمْ أَسَى وَلَكِنْ أَسَى عَلَى مَنْ أَصْلَوْا . قُلْتُ يَا أَبَا يَعْقُوبَ مَا تَعْنِي بِأَهْلِ الْعَقْدِ؟ قَالَ: الْأَمْرَاءُ . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ .

1116. (11) [1/348-దృఢం]

ఖైస్ బిన్ 'ఉబ్బాద్ (ర) కథనం: నేను మస్జిద్‌లో మొదటి పంక్తిలో నిలబడ్డాను. ఎవరో నన్ను వెనక్కిలాగి, నా స్థానంలో అతను నిలబడిపోయారు. నన్ను వెనుకపంక్తిలో నిలబెట్టి నా స్థానంలో అతను నిలబడినందుకు నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. కోపంవల్ల నేను ఏమి చదువుతున్నానో నాకు తెలియ లేదు. నమా'జు ముగిసిన తర్వాత చూస్తే, అతను 'ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ (ర). అతను నాతో, "కుమారా! ఆగ్రహం చెందకు, నిన్ను అల్లాహ్ సంతోషంగా ఉంచుగాక!" అన్నారు. ప్రవక్త (స) మాకు, "పద్ధలు, విద్యావంతులు, ఇమాముకు సమీపంగా నిలబడాలని, పిల్లలు వెనుక నిలబడాలని," హితబోధ చేసారని చెప్పి అతను ఖిజ్జా వైపు తిరిగి "అల్లాహ్ సాక్షి! నాయకులు నాశనం అయ్యారు" అని మూడు సార్లు పలికి మళ్ళీ "అల్లాహ్ సాక్షి! ఆ నాయకుల పట్ల విచారించను, వీళ్ళు మార్బ్రష్టత్వానికి గురిచేసిన వారి పట్ల విచారిస్తున్నాను" అని అన్నారు. నేను 'ఉబయ్ బిన్ క'అబ్ ను అహ్‌లిల్-అఖ్‌ద్ అంటే ఎవరని అడిగాను. దానికి అతను పాలకులు, నాయకులు, అని అన్నారు. (నసాయి)

=====

۲۶- بَابُ الْإِمَامَةِ

26. నమా'జులో నాయకత్వం (ఇమామత్)

పాలకులు లేదా నాయకులను ఇమాము అంటారు. ఇక్కడ ఇమాము అంటే నమా'జు చదివించేవారు. అతని వెనుక నమా'జు చదివేవారందరినీ ముఖ్తదీలు అంటారు. ధార్మిక జ్ఞానం అధికంగా ఉన్నవారు ఇమామత్‌కు అర్హులు. అంటే ఖుర్ఆన్, 'హదీసు'ల

జ్ఞానం కలవారై ఉండాలి. ఖుర్ఆన్ బాగా చదవడం వచ్చినవారు, దైవభీతిపరులు, ఉత్తములు, మంచి స్వభావం గలవారు ఇమామత్‌కు అర్హులు.

ప్రవక్త (స) ఉపదేశం: మీలో ఉత్తములను, మంచివారిని, ఇమాముగా ఎన్నుకోండి. ఎందుకంటే అతడు మీకు, అల్లాహ్ కు మధ్య కార్యకర్త. అతడు మీ ప్రతినిధిగా ఉంటాడు. (దార్ ఖుత్బీ)

మరో ఉపదేశం: ఒకవేళ మీరు మీ నమా'జులు స్వీకరించ బడాలని కోరుకుంటే దైవభీతిపరులను ఇమాముగా నియమించుకోండి. ('తబ్రాని)

మరో ఉపదేశం: ముగ్గురు ఉంటే ఒకరిని ఇమాముగా చేసుకోండి, ఖుర్ఆన్ బాగా చదివేవారే ఇమామత్‌కు అందరికంటే ఎక్కువ అర్హులు. (ముస్లిమ్)

మరో ఉపదేశం: ఖుర్ఆన్ అధికంగా గుర్తు ఉన్నవారే ఇమామత్‌కు అర్హులు. ఒకవేళ అందరూ సమానులైతే, వారిలో సున్నత్ గురించి ఇతరుల కంటే అధికంగా తెలిసిన వారు ఇమాముగా ఉండాలి. ఈ రెంటిలో సమానంగా ఉంటే, అందరికంటే ముందు హిజ్రత్ చేసిన వారు. అందరూ సమానులైతే అందరికంటే అధిక వయస్సుగలవాడు ఇమాము అవ్వాలి. (ముస్లిమ్)

المُفَصَّلُ الْأَوَّلُ

(۱۱۱ - [۱]) (صحیح) (۳۴۹/۱)

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَوْهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ فَإِنْ كَانُوا فِي الْقِرَاءَةِ سَوَاءً فَأَعْلَمُهُمْ بِالسُّنَّةِ فَإِنْ كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً فَأَقْرَأَهُمْ هَجْرَةَ فَإِنْ كَانُوا فِي الْهَجْرَةِ سَوَاءً فَأَقْرَأَهُمْ سَبْأًا وَلَا يُؤَمِّنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي سُلْطَانِهِ وَلَا يَقْعُدُ فِي بَيْتِهِ عَلَى تَكْرِمَتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ . وَفِي رَوَايَةٍ لَهُ: "وَلَا يُؤَمِّنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي أَهْلِهِ".

1117. (1) [1/349-దృఢం]

అబూ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "ఖుర్ఆన్ చక్కగా చదవగలిగినవారే, ప్రజలకు ఇమామత్ చేయాలి. ఇందులో అందరూ సమానులైతే, సున్నత్ గురించి అధికంగా తెలిసినవారు ఇమాము అవ్వాలి. సున్నత్‌లో కూడా అందరూ సమానులైతే అందరి కంటే ముందు హిజ్రత్ చేసిన వ్యక్తి ఇమాము